

colloquium-journal

ISSN 2520-6990

Międzynarodowe czasopismo naukowe

**Jurisprudence
Economic sciences
Public administration
№21(73) 2020
Część 2**

colloquium-journal

ISSN 2520-6990

ISSN 2520-2480

Colloquium-journal №21 (73), 2020

Część 2

(Warszawa, Polska)

Redaktor naczelny - **Paweł Nowak**
Ewa Kowalczyk

Rada naukowa

- **Dorota Dobija** - profesor i rachunkowości i zarządzania na uniwersytecie Kozłmińskiego
- **Jemielniak Dariusz** - profesor dyrektor centrum naukowo-badawczego w zakresie organizacji i miejsc pracy, kierownik katedry zarządzania Międzynarodowego w Ku.
- **Mateusz Jabłoński** - politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki.
- **Henryka Danuta Stryczewska** – profesor, dziekan wydziału elektrotechniki i informatyki Politechniki Lubelskiej.
- **Bulakh Iryna Valerievna** - profesor nadzwyczajny w katedrze projektowania środowiska architektonicznego, Kijowski narodowy Uniwersytet budownictwa i architektury.
- **Leontiev Rudolf Georgievich** - doktor nauk ekonomicznych, profesor wyższej komisji atestacyjnej, główny naukowiec federalnego centrum badawczego chabarowska, dalekowschodni oddział rosyjskiej akademii nauk
- **Serebrennikova Anna Valerievna** - doktor prawa, profesor wydziału prawa karnego i kryminologii uniwersytetu Moskiewskiego M.V. Lomonosova, Rosja
- **Skopa Vitaliy Aleksandrovich** - doktor nauk historycznych, kierownik katedry filozofii i kulturoznawstwa
- **Pogrebnaya Yana Vsevolodovna** - doktor filologii, profesor nadzwyczajny, stawropolski państwowy Instytut pedagogiczny
- **Fanil Timeryanowicz Kuzbekov** - kandydat nauk historycznych, doktor nauk filologicznych. profesor, wydział Dziennikarstwa, Bashgosuniversitet
- **Kanivets Alexander Vasilievich** - kandydat nauk technicznych, docent wydziału dyscypliny inżynierii ogólnej wydziału inżynierii i technologii państwowej akademii rolniczej w Poławie
- **Yavorska-Vitkovska Monika** - doktor edukacji, szkoła Kuyavsky-Pomorsk w bidgoszczu, dziekan nauk o filozofii i biologii; doktor edukacji, profesor
- **Chernyak Lev Pavlovich** - doktor nauk technicznych, profesor, katedra technologii chemicznej materiałów kompozytowych narodowy uniwersytet techniczny Ukrainy „Politechnika w Kijowie”
- **Vorona-Slivinskaya Lyubov Grigoryevna** - doktor nauk ekonomicznych, profesor, St. Petersburg University of Management Technologia i ekonomia
- **Voskresenskaya Elena Vladimirovna** doktor prawa, kierownik Katedry Prawa Cywilnego i Ochrony Własności Intelektualnej w dziedzinie techniki, Politechnika im. Piotra Wielkiego w Sankt Petersburgu
- **Tengiz Magradze** - doktor filozofii w dziedzinie energetyki i elektrotechniki, Georgian Technical University, Tbilisi, Gruzja
- **Usta-Azizova Dilnoza Ahrarovna** - kandydat nauk pedagogicznych, profesor nadzwyczajny, Tashkent Pediatric Medical Institute, Uzbekistan

    SlideShare

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

«Colloquium-journal»

Wydrukowano w «Chocimska 24, 00-001 Warszawa, Poland»

E-mail: info@colloquium-journal.org

<http://www.colloquium-journal.org/>

CONTENTS

PUBLIC ADMINISTRATION

<i>Леонтьев Р.Г.</i> ДЕЛИКТНАЯ ПРЕЗЕНТАЦИЯ ОБЩЕЙ ОЦЕНКИ ИССЛЕДОВАНИЯ ОБ АЭРОПОРТАХ МВЛ	4
<i>Leontyev R.G.</i> DELICATE PRESENTATION OF OVERALL ASSESSMENT RESEARCH ABOUT MVL AIRPORTS	4

ECONOMIC SCIENCES

<i>Амонс С.Е.,</i> АГРОМАРКЕТИНГ ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	10
<i>Amons S.E.</i> AGROMARKETING AS A FUNCTION OF MANAGEMENT IN AGRICULTURAL ENTERPRISES	10

<i>Гонтарук Я.В.,</i> PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF PRODUCTION POTENTIAL OF AGRICULTURAL SECTOR ENTERPRISES ON THE BASIS OF EXPERIENCE OF «UKRAINIAN SCIENTIFIC-EDUCATIONAL CONSORTIUM»	16
<i>Hontaruk Y.V.,</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ НА ОСНОВІ ДОСВІДУ «ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО-НАВЧАЛЬНОГО КОНСОРЦІУМУ»	16

<i>Колесник Т.В., Пронько Л.М., Самборська О.Ю.</i> ВПЛИВ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПЕРЕХІДНОЇ ЕКОНОМІКИ	25
<i>Kolesnik T.V., Pronko L.M., Samborska O.Y.</i> THE INFLUENCE OF RESTRUCTURING ON THE EFFICIENCY OF AGRICULTURAL ENTERPRISES IN A TRANSITIONAL ECONOMY	25

<i>Красняк О.П.,</i> ФОРМУВАННЯ ЗБУТОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	33
<i>Krasnyak O.P.,</i> FORMATION OF THE SALES POLICY OF THE ENTERPRISE	33

<i>Симоненко Е. И.</i> МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ЭКОНОМЕТРИЧЕСКОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АГРАРНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	38
<i>Simonenko E. I.</i> METHODOLOGICAL ASPECTS OF ECONOMETRIC MODELING OF THE ACTIVITY OF AGRARIAN ENTERPRISES ...	38

<i>Фурман І.В.,</i> УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ	40
<i>Furman I.V.,</i> INVESTMENT DEVELOPMENT MANAGEMENT IN AGRICULTURAL ENTERPRISES AND ITS FEATURES	40

JURISPRUDENCE

<i>Оксін В.Ю.</i> КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ	55
<i>Oksin V.Yu.</i> KEY ASPECTS OF THE MODERN PARADIGM OF PUBLIC ADMINISTRATION AT THE LOCAL LEVEL	55

Гонтарук Я.В.,

асистент кафедри аграрного менеджменту, Вінницький національний аграрний університет

PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF PRODUCTION POTENTIAL OF AGRICULTURAL SECTOR ENTERPRISES ON THE BASIS OF EXPERIENCE OF «UKRAINIAN SCIENTIFIC-EDUCATIONAL CONSORTIUM»

Hontaruk Y.V.,

Lecturer of the Department of Agrarian Management, Vinnytsia National Agrarian University

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ НА ОСНОВІ ДОСВІДУ «ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО-НАВЧАЛЬНОГО КОНСОРЦІУМУ»

Анотація.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і прикладних аспектів механізму управління виробничим потенціалом аграрних підприємств. Досліджено напрямки розвитку аграрної освіти України. Проаналізовано діяльність державних науково-дослідних установ в тому числі «Всеукраїнського наукового-навчального консорціуму» в сфері вдосконалення механізмів управління виробничим потенціалом аграрних підприємств. Досліджено елементи організаційно-економічного механізму оптимізації виробничої структури сільськогосподарських підприємств. Визначено основні шляхи підвищення ефективності використання виробничого потенціалу аграрних підприємств за рахунок співпраці «Всеукраїнським науково-навчальним консорціумом».

Abstract.

The subject of the study is a set of theoretical, methodological and applied aspects of the mechanism of management of production potential of agricultural enterprises. The directions of development of agrarian education of Ukraine are investigated. The activity of state research institutions, including the All-Ukrainian Scientific and Educational Consortium in the field of improving the mechanisms of managing the production potential of agricultural enterprises is analyzed. Elements of the organizational and economic mechanism of optimization of production structure of agricultural enterprises are investigated. The main ways to increase the efficiency of using the production potential of agricultural enterprises through cooperation with the All-Ukrainian Scientific and Educational Consortium have been identified.

Ключові слова: *потенціал, інновації, система, механізм, рослинництво, тваринництво, консорціум, наука, освіта.*

Keywords: *potential, innovation, system, mechanism, crop production, animal husbandry, consortium, science, education.*

Постановка проблеми. Оцінювання ефективності управління виробничим потенціалом в сучасних умовах господарювання має ґрунтуватися на узагальненій оцінці ефективності за окремими елементами, що складають цілісну систему управління організацією.

Мега статті полягає в теоретичному обґрунтуванні і методологічній розробці основних принципів і практичних засад сучасного управління виробничими ресурсами на підприємствах АПК в сучасних умовах з використанням досвіду ВНН ВНАУ..

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанню вивчення економічної сутності виробничого потенціалу приділяли увагу науковці різних країн на протязі багатьох років. Вивченню економічної сутності потенціалу приділяли увагу такі вчені як Гончарук І.В., Гончарук Т.В., Калетнік Г.М., Кубай О.Г., Підвальна О.Г., Струмилін С.Г., Немчинов В.С., Анчишкін О.І., Абалкін Л.І., Олексюк О.І., Шпикуляк О.Г. та інші. В своїх працях вони відобразили еволюцію наукового розуміння цього тер-

міну, на яку вплинула комплексна оцінка рівня розвитку виробничих сил агропромислових формувань. Проте дослідження перспектив розвитку виробничого потенціалу на основі наукових підходів науково-дослідних установ потребує більш поглиблених досліджень.

Виклад основного матеріалу. Для вдосконалення управління виробничим потенціалом агропромислових підприємств потрібно використовувати практику наукових установ державного сектору. Для цього потрібне реформування аграрної освіти та науки має підвищити їх якість та результативність, сприяти зростанню ефективності використання кадрового потенціалу країни, забезпечити конкурентоспроможність агропромислового сектору економіки держави, підвищити добробут населення. В основу реформування аграрної освіти і науки покладається:

а) поглиблення інтеграції вказаних видів діяльності та переведення їх на інноваційні системи взаємодії з виробничою сферою АПК;

б) введення диференціації відповідальності за розробку загальнодержавних і регіональних наукових, інноваційних і кадрових проблем в АПК (в цілому і по регіонах), згідно міжнародних стандартів;

в) відповідальність за стан науково-технічного прогресу і кадрове забезпечення сфери АПК, а також за зберігання і переробку сільськогосподарської і харчової сировини та продукції, їх якість і безпеку, збереження довкілля та соціальний розвиток сільської місцевості – вчорашні аграрні університети і НДІ мають стати установами наук про якість життя і безпеку довкілля та раціональне природокористування.

Метою реформування системи аграрної освіти та науки є:

- докорінне підвищення конкурентоспроможності результатів діяльності ВНЗ та відповідних науково-дослідних установ НААН України спрямованих на покращення наукового і кадрового забезпечення розвитку на інноваційній основі галузей вітчизняного агропромислового комплексу з урахуванням нових економічних умов та світових продовольчих і фінансових викликів.

- реалізація державної аграрної політики удосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації керівників і фахівців для агропромислового виробництва, формування кадрового потенціалу, спроможного швидко адаптуватися і ефективно працювати в нових економічних умовах та міжнародному конкурентному середовищі шляхом спільного використання наукового потенціалу та матеріально-технічної бази установ Вінницького національного аграрного університету;

- підвищення рівня наукових досліджень та впровадження їх у виробництво;

- створення загальнодержавної системи інформаційно-консультативного та телекомунікаційного забезпечення агропромислового і природоохоронного комплексів України.

Завданнями реформування аграрної освіти та науки для досягнення поставленої мети:

- завершити формування національної моделі конкурентоспроможної багаторівневої аграрної освіти, інтегрованої у світовий простір, яка здатна задовольняти потреби суспільства та особистостей;

- модернізувати систему державного замовлення на підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації керівників і фахівців у відповідності до потреб на них вітчизняного агропромислового виробництва, які спроможні швидко адаптуватися і ефективно працювати в нових економічних умовах;

- сформувати систему ефективного управління науково-технічною та інноваційною сферами на основі концентрації управлінських та координаційних функцій, кадрового потенціалу, фінансових і матеріально-технічних ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку установ аграрної науки і освіти та їх інноваційної діяльності;

- інтенсифікувати фундаментальні та прикладні дослідження, результати яких повинні відповідати світовому рівню і мати вагомий вплив на

освіту та соціально-економічний розвиток агропромислового виробництва;

- забезпечити високу результативність наукових досліджень та широке спрямування їх результатів на інноваційний розвиток агропромислового виробництва;

- підготувати проекти законодавчих та нормативних актів, які необхідні для реалізації пропозицій з реформування аграрної освіти та науки України в нових економічних умовах;

- привести у відповідність до діючих нормативів МОН України та вимог Болонського процесу критерії оцінки рівнів підготовки фахівців різних ступенів.

Основні стратегічні напрями реформування аграрної науки і освіти:

- перехід на створення інновацій, які повинні забезпечити конкурентоспроможність та комерційну привабливість науково-технічних розробок на ринку наукоємної продукції;

- оптимізація систем аграрної науки і освіти для концентрації матеріально-технічних, кадрових і фінансових ресурсів на вирішення пріоритетних завдань АПК;

- запровадження системи планування та виконання науково-технічних програм під інноваційну модель розвитку галузей АПК;

- створення дієвих систем інноваційного провайдингу;

- формування системи державного замовлення на науково-технічну продукцію через НААН України;

- оптимізація системи аграрної освіти для концентрації матеріально-технічних, кадрових і фінансових ресурсів забезпечення розвитку всіх ланок освітніх закладів;

- створення системи мотивації одержання аграрної освіти;

- підпорядкування навчальних закладів аграрного профілю галузевому міністерству;

- удосконалення системи післядипломної освіти, підготовки організаційно-управлінських кадрів;

- інтеграція аграрної освіти, науки і виробництва;

- формування системи перманентного наповнення змісту нового та запровадження в навчальний процес інноваційних технологій;

- формування системи замовлень АПК на підготовку фахівців аграрного профілю та оцінка їх кваліфікаційного рівня;

- реформування системи підготовки науково-педагогічних кадрів, їх освітянської та наукової діяльності, її нормативно-правового забезпечення у відповідності до міжнародних стандартів;

- навчання в університетах зорієнтувати на вирішенні глобальних проблем сьогодення;

- підвищення якості та безпеки сільськогосподарської продукції;

- екологізація усіх сфер аграрного сектору економіки на усіх етапах життєвого циклу людини;

- мінімізація шкідливого впливу від сільськогосподарської діяльності на довкілля;
- розвиток систем управління якістю в сфері аграрного виробництва, переробки і зберігання сільськогосподарської продукції;
- посилення ролі гуманітарної підготовки фахівців, як фактора розвитку демократії та протистояння тероризму, наркоманії та іншим негативним соціальним проявам у суспільстві;
- посилення практичної складової у підготовці фахівців за всіма напрямками підготовки (спеціальностями) та освітньо-кваліфікаційними рівнями.

Ефективність агропромислового виробництва визначається взаємодією науки і практики, впровадження у виробництво передових інноваційних технологій. На це був націлений п'ятирічний цикл науково-дослідних робіт Української академії сільськогосподарських наук, намічених програмами фундаментальних та пріоритетних прикладних досліджень з наукового забезпечення розвитку агропромислового комплексу України на 2015-2020 роки. Програми розроблені у відповідності з вимогами «Основ політики України у галузі розвитку науки і технологій на період до 2010 року та на подальшу перспективу» і складені з урахуванням переліку критичних технологій державного рівня і пріоритетних напрямків розвитку науки і техніки, затверджених Президентом України.

Прийняття закону України «Про розвиток сільськогосподарства» знімає багато непорозумінь в аграрній політиці, закріплює за АПК певний пріоритет, орієнтує державу на сталий розвиток сільськогосподарського виробництва та сільських територій.

Концепція переведення економіки на інноваційний шлях розвитку знайшла повну підтримку в суспільстві. Однак при виробленні стратегії і тактики реалізації цієї концепції виникли розбіжності. У черговий раз «реформатори» спробували зробити науку головною винуватицею того, що наше виробництво несприйнятливим до досягнень НТП. Доцільно також в Україні розробити програми по збільшенню виробництва сої і сорго. Вчені можуть запропонувати виробникам с/г продукції нові ресурсозберігаючі технології обробітку цих культур, що забезпечують захист посівів від бур'янів, хвороб і шкідників, а також зниження енерговитрат на обробку ґрунту і посівів.

Важливим резервом у вирішенні кормової проблеми є розширення посівів багаторічних бобових трав. У нових сортів конюшини вдало поєднуються ультра скоростиглих і висока зимостійкість. Вони дозволили розширити зону стійкого обробітку цієї культури на 300 км на північ, і на 600 км на північний схід.

Вченими Відділення захисту рослин розроблені біотехнологічні методи діагностики небезпечних фіто патогенів. Обґрунтовані і реалізовані інформаційні технології багаторівневого дистанційного та аерокосмічного зондування та вивчення фіто санітарного стану агроєкосистем країни. Складені карти, представлені на електронних носіях та на сайті в Інтернеті.

В останні роки, інститутами та станціями приділяється недостатня увага розвитку теорії та практики імунітету рослин. У багатьох наукових установах згорнуті роботи та ліквідовані наукові підрозділи по цьому найважливішому напрямку. Низький рівень практичного освоєння препаратів, що ідентифікують захисні функції рослин.

Сьогодні ж абсолютно ясно, що не тільки окреме поле, але й окремі його контури вимагають особливої агротехніки. Ученими розроблені унікальні технології, що дозволяють досить точно визначити рівень родючості ґрунту, забур'яненість, зараженість окремих ділянок поля і за один прохід агрегату, оснащеного сучасним бортовим комп'ютером, забезпечити оптимальне внесення хімікатів. Це технології майбутнього, вони забезпечують підвищення врожайності при скороченні в 2-3 рази кількості внесених меліоратів. Основними проблемами, тут є не тільки відсутність сучасної техніки, але й необхідність оновлення картографічних матеріалів. Ефективно ведуться роботи з використання альтернативних видів енергії. Вченими агро інженерної науки розроблена програма по стимулюванню широкомасштабного перекладу сільськогосподарської техніки на газомоторное паливо, реалізація якої дозволить скоротити витрати в 1,82 рази в порівнянні з використанням дизельного палива і бензину.

У число найважливіших проблем в Україні входить боротьба за здоров'я нації. Істотний внесок у її рішення вносять інститути Відділення зберігання і переробки сільськогосподарської продукції. За звітний період ними розроблено та передано для освоєння у промисловість понад 700 нових технологій і близько 3700 нових найменувань продуктів харчування.

Основні напрями розвитку:

- 1) Сформувати пріоритетні напрями міжнародної наукової діяльності, які сприятимуть майбутній Угоді про асоціацію України та ЄС.
- 2) Започаткувати нові комунікаційні канали з метою обміну науковою і освітянською інформацією між партнерами у вирішенні глобальних проблем людства.
- 3) Спрямувати зусилля наукового і освітнього потенціалу на зближення позицій України та ЄС з питань, які розглядаються в рамках міжнародних організацій IGC, ISO, FAO тощо.
- 4) Взяти участь у проектах TWINNING та TAIX з метою розбудови інституційної спроможності, необхідної для адаптації національного законодавства до законодавства ЄС.
- 5) Використати європейський інструмент суспільства та партнерства (ENPI) для ефективної координації та застосування зовнішньої допомоги в галузі науки та технологій.
- 6) Збільшити чисельність фахівців, які у свою діяльність спрямовують на вирішення питань міжнародного розвитку, патентного та стандартизаційного законодавства.
- 7) Визначити першочергові дії щодо визнання дипломів спеціалістів, магістрів, кандидатів наук

(PhD), докторів наук (doc.habil.) в країнах Спільноти;

8) Відродити традицію проведення щорічних спеціалізованих виставок в тому числі з міжнародним представництвом, завершених науково-технічних і технологічних розробок, які сприятимуть зустрічам виробників і споживачів наукової продукції.

9) Завершити гармонізацію у сфері інтелектуальної власності і трансферу технологій до єдиної термінології з метою унеможливлення подвійного трактування законодавства суб'єктами міжнародної науково-технічної співпраці.

10) Інтенсифікувати практику стажування вітчизняних вчених, особливо молодих науковців, у провідних зарубіжних університетах та фірмах.

11) Збільшити кількість науковців і студентів ВНЗ та їх відокремлених підрозділів, які беруть участь у міжнародних освітянських і наукових проєктах.

12) Розширити контингент набору іноземних студентів на навчання в аграрні ВНЗ; удосконалити методики навчання іноземних студентів, підготовку викладачів, здатних викладати відповідні навчальні курси. Здійснити заходи щодо відкриття підготовчих відділень для іноземних громадян на базі аграрних ВНЗ.

13) Здійснити заходи щодо проведення систематичної профорієнтаційної роботи в зарубіжних країнах для популяризації вищої аграрної освіти України.

14) З метою інформування ВНЗ та залучення їх до міжнародних проєктів створити на веб-сайті Міністерства аграрної політики України окремий розділ з інформацією про реалізацію міжнародних проєктів в сфері освіти, науки та дорадництва України.

15) Брати участь у міжнародних програмах і проєктах, спільному проведенні досліджень і розробці проєктів, спрямованих на створення конкурентоспроможної високотехнологічної продукції й новітніх технологій, створення спільних наукових організацій і інноваційних структур та забезпечення їхнього фінансування [1-11].

Очікувані результати:

У результаті реалізації реформ очікується створення спільно з науково-дослідними установами НААН України та Міністерства аграрної політики України Регіональних центрів інноваційного розвитку АПК.

Буде скоординована та інтегрована система взаємодії аграрної освіти та науки, спрямованої на інноваційний розвиток АПК.

Поглибляться та розширяються міжнародні зв'язки з посиленням інтервенцій вітчизняної продукції АПК на міжнародні ринки.

Будуть створені регіональні та галузеві об'єднання, як основний елемент поєднання науки та виробництва.

Будуть запроваджені ресурсозберігаючі і природоохоронні агротехнології з компетентним фаховим супроводом.

Буде створений єдиний інтелектуальний (науково-технічний, економічний та культурно-просвітницький) простір в аграрній сфері.

Поглибляться зв'язки і сформуються партнерські стосунки з потужними аграрними підприємствами та фермерськими господарствами.

Інноваційна діяльність складається з трьох основних складових:

а) наукова діяльність;

б) роботи по доведенню завершених науково-дослідних і дослідно-конструкторських і технологічних робіт (НДДКР) до рівня інноваційних проєктів (продуктів, товарів, технологій і т.д.);

в) діяльність з освоєння (впровадження) інноваційних проєктів, технологій виробництва продукції і т.д.

Першою складовою - наукового забезпечення АПК присвячені конференції, «круглі столи» і т.д. У той же час існує ряд проблем в самій організації аграрної науки. Як тільки з'явиться конкуренція серед сільськогосподарських товаровиробників у сфері ідеї та технологій, інноваційних проєктів, почнеться перехід до сталого економічного розвитку сільськогосподарського виробництва в Києві, як і в усьому світі.

Технологічне і технічне переозброєння сільського господарства в сучасних умовах є ключовою проблемою забезпечення продовольчої безпеки України. Тільки створення й освоєння нової техніки і машинних технологій дозволить підняти якість і конкурентоздатність вітчизняної сільгосппродукції. Для розвитку сільського господарства та енергозабезпечення потрібна державна підтримка, особливо при розробці та освоєнні енерго- і ресурсозберігаючих агротехнологій.

Головним пріоритетом науково-технічної та інноваційної політики в АПК повинна стати державна підтримка фундаментальної і прикладної науки з орієнтацією на впровадження наукових розробок. Кінцева мета аграрної науки - це підвищення ефективності сільського господарства.

Досить ефективно працює в даному напрямку в рамках функціонування «Всеукраїнського ННК» створений на базі Вінницького національного аграрного університету (рис. 1).

1) здійснення фундаментальних наукових досліджень, організацію, проведення і координацію прикладних наукових досліджень у сфері агропромислового комплексу, які спрямовуються на здобуття нових знань про закономірності функціонування існуючих та створення новітніх біологічних і фізичних об'єктів, їх взаємодії та впливу на навколишнє природне середовище, а також розроблення на базі зазначених знань наукових продуктів для інноваційного розвитку агропромислового комплексу, використання яких сприятиме збільшенню обсягів виробництва конкурентоспроможної продукції;

2) методична координація досліджень наукових установ і вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації, а також проєктно-конструкторських та інших організацій, що здійснюють наукові дослідження у сфері агропромислового комплексу;

3) розроблення нових та удосконалення існуючих форм, методів і способів проведення наукової роботи;

4) підвищення престижності наукової діяльності;

5) сприяння інтеграції вітчизняної аграрної науки у світовий науковий простір;

6) участь у формуванні державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності;

7) проведення аналізу стану та визначення пріоритетних напрямів розвитку агропромислового комплексу;

8) надання інформаційних послуг суб'єктам агропромислового виробництва незалежно від форми власності;

9) виробництво елітного насіння та насіння вищих репродукцій, садивного матеріалу сільськогосподарських культур, племінної продукції;

10) збереження генотипів сільськогосподарських рослин і тварин, колекцій штамів корисних і патогенних мікроорганізмів;

11) організація і проведення експедицій та експедиційних досліджень;

12) підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації;

13) пошук і підтримку талановитих вчених, сприяння творчому зростанню молодих вчених;

14) залучення наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів України до виконання наукових досліджень у сфері агропромислового комплексу;

15) залучення провідних вчених Академії, вищих навчальних закладів та інших наукових організацій до роботи у наукових радах, комітетах, комісіях та інших консультативно-дорадчих органах Академії.

У результаті аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств Овруцького району виявлено, що рівень ефективності виробництва продукції є низьким, при цьому, важливим для їх подальшого функціонування залишається оптимізація виробничої структури. Постає завдання змоделювати та перевірити на практиці співвідношення галузей, за яким сільськогосподарські підприємства зможуть покращувати показники господарської діяльності.

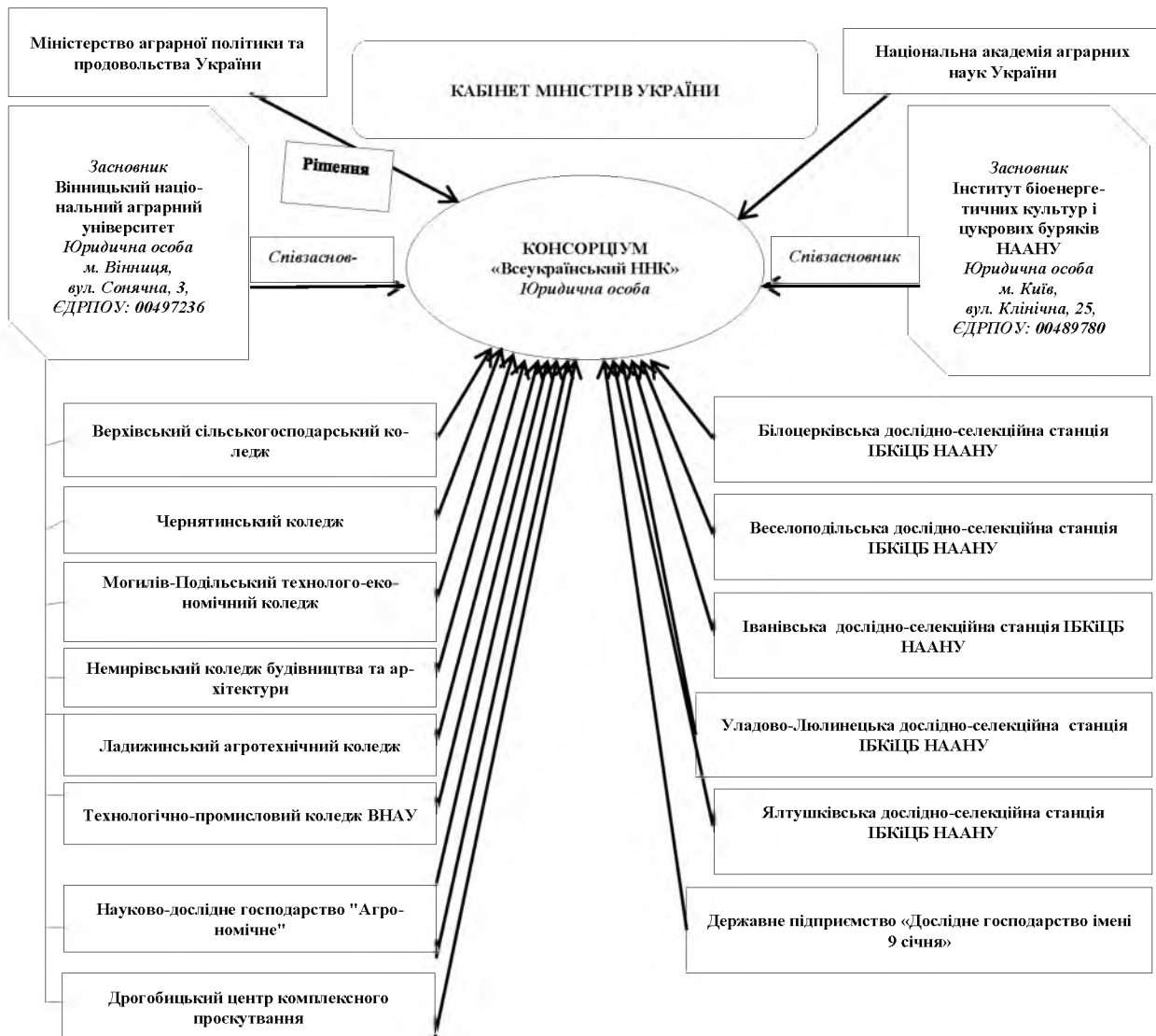

Рисунок 1. Організаційна структура Всеукраїнського ННК

Основними завданнями «Всеукраїнського ННК» ВНАУ є:

Для досягнення поставлених завдань з оптимізації виробничої структури сільськогосподарських підприємств та покращення ситуації в аграрному секторі району нами запропоновано підхід до формування організаційно-економічного механізму оптимізації виробничої структури. Даний механізм включає послідовність дій: підвищення урожайності сільськогосподарських культур, нарощування поголів'я тварин, систему поліпшення родючості ґрунтів, підвищення товарності підприємств, оновлення матеріально-технічної бази, збільшення ви-

робництва продукції, залучення інвестицій та інновацій. Важливий акцент робиться на розвиток сільської місцевості.

Організаційно-економічний механізм представляє систему взаємопов'язаних та взаємозалежних організаційних, економічних, правових, соціальних і екологічних елементів (принципів, методів, норм, важелів, інструментів), які спрямовані на оптимізацію виробничої структури відносно поставлених цілей в рамках стратегії діяльності підприємства (рис 2). Механізм оптимізації можна представити у вигляді цілісної системи, яка враховує економічні, екологічні та соціальні аспекти.

Рис. 2 Елементи організаційно-економічного механізму оптимізації виробничої структури сільськогосподарських підприємств

Організаційне забезпечення оптимізації виробничої структури включає процес прийняття рішень з вибору і обґрунтування цілей, критеріїв, стимулів; узгодження діяльності на всіх рівнях ієрархії для реалізації функцій і задач; удосконалення і розробку, в разі потреби, нових організаційних структур. При цьому необхідним є врахування принципів оптимізації виробничої структури, які передбачають створення системи оптимізації, орієнтованої на досягнення поставлених цілей для максимального

ефекту від реалізації.

Важливе місце у системі організаційно-економічного механізму оптимізації відіграють методи та важелі впливу. Вони, на наш погляд, повинні враховувати специфіку сільськогосподарської діяльності та сучасну кон'юнктуру ринку. Економічні методи повинні передбачати сукупність способів впливу на виробничу структуру для збільшення прибутковості. Серед них виділяють: пла-

нування, бюджетування, фінансування, ціноутворення, економічне стимулювання й господарський розрахунок. Організаційні методи – це система впливу на виробничі відносини для досягнення конкретних цілей. Адміністративно-правові – способи здійснення оптимізації, основані на вимогах щодо науково обгрунтованого ведення сільськогосподарського виробництва, передбачених для даного регіону. Методи оптимізації використовуються в комплексі, вони єдині для різних ланок, але, залежно від особливостей конкретного об'єкта, можлива перевага тих або інших.

У системі організаційно-економічного механізму надзвичайно важливим є питання визначення ефективності трансформацій у виробничій структурі. Оцінка ефективності їх функціонування характеризує специфічність господарського процесу й відображає спосіб виявлення ступеня використання ресурсів, затрат і результатів виробництва. Вона виступає як система кількісних і якісних індикаторів, характеристик, що охоплює «параметри стану» виробничої структури підприємства, характеризує їх динаміку.

Дослідження особливостей господарської

діяльності сільськогосподарських підприємств засвідчує, що оптимізація виробничої структури товаровиробників пов'язана з безперервним пошуком можливостей росту ефективності діяльності й мобілізації наявних внутрішніх і зовнішніх резервів. Резерви оптимізації виробничої структури відображають потенційні можливості підвищення результативності й корисної віддачі, конкурентоздатності, поліпшення якості й нарощування обсягів виробленої продукції виконаних робіт та наданих послуг на підприємствах.

В остаточному підсумку оптимізація виробничої структури сільськогосподарських підприємств є стратегічною ціллю, вирішення якої визначає успішний розвиток конкурентоспроможного товаровиробника. Така стратегія дає можливість покращити ефективність господарської діяльності головним чином за рахунок збільшення прибутків, розвитку соціальної сфери та покращення екологічної ситуації. Важливим в даному контексті є врахування взаємозв'язків між рослинництвом та тваринництвом. Складові елементи механізму оптимізації виробничої структури у галузі рослинництва для сільськогосподарських підприємств наведені на рис 3.

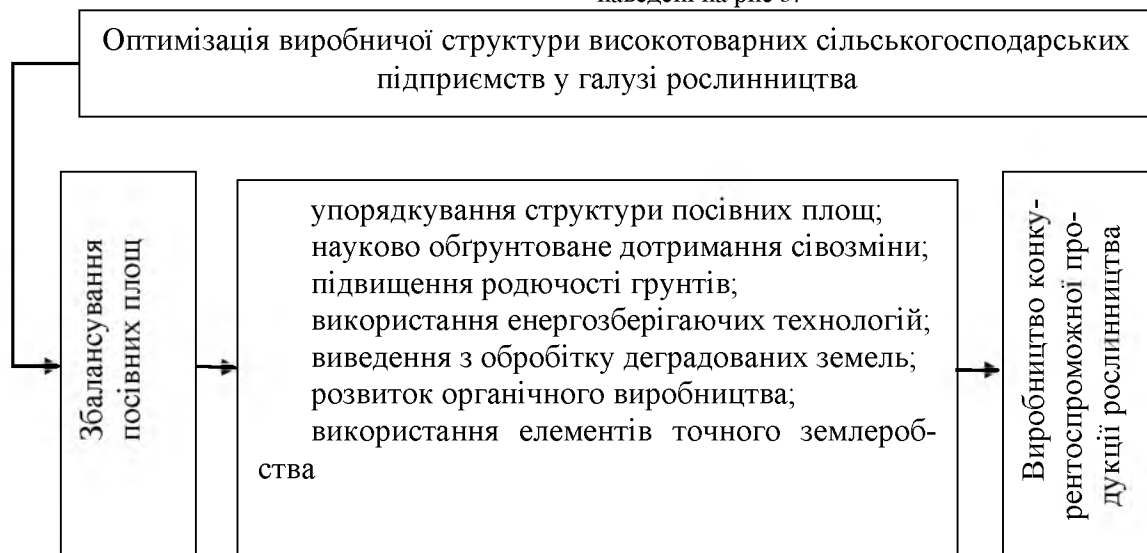

Рис. 3. Складові елементи механізму оптимізації галузі рослинництва сільськогосподарських підприємств

Результати дослідження діяльності сільськогосподарських товаровиробників показали, що однією із складових стабільного розвитку виробництва є оптимізація структури посівних площ. Нами встановлено, що за рахунок раціонального розміщення культур у сівозмінах відповідно до їх біологічних особливостей підвищується продуктивність кожного гектара ріллі на 20–30 %, без залучення додаткових коштів.

Важливою складовою механізму оптимізації виробничої структури у рослинництві є визначення раціонального складу земельних ресурсів. Оптимізацію складу та співвідношення угідь необхідно здійснювати шляхом вилучення деградованих й малопродуктивних земель з подальшою їх консервацією. Це особливо актуально на Поліссі у зв'язку із забрудненням значної території регіону

та необхідністю пошуку альтернативних шляхів використання земель.

До деградованих земель необхідно відносити ділянки, на яких, унаслідок природних процесів або антропогенного впливу, порушено поверхневий профіль чи погіршено якісний стан ґрунтового покриву, а до малопродуктивних – земельні ділянки, ґрунти яких характеризуються природними негативними властивостями і низькою родючістю, використання яких є економічно неефективним, а в екологічному відношенні – переважно, шкідливим. Деградовані, забруднені та малопродуктивні землі слід вилучити з інтенсивного обробітку і здійснити їх консервацію залуженням або залісненням, коли виробництво сільськогосподарської продукції на цих землях не є конкурентоспроможним, тобто

збитковим. Залужені орні землі доцільно використовувати у подальшому в системі сіножатей або пасовищ з регулюванням термінів сінокосіння в різних фазах розвитку рослин.

Ефективним підходом при визначенні земель, що підлягають вилученню з обігу, є ландшафтний метод, який ґрунтується на основних агроекологічних принципах. Не раціонально використовувати такі землі: малопродуктивні землі, ведення землеробства на яких економічно не вигідне; раніше розорані землі водного фонду в межах прибережних смуг; забруднені землі радіонуклідами, важкими металами та іншими шкідливими речовинами.

Важливою складовою у механізмі оптимізації виробничої структури є раціональне господарювання на радіаційно забруднених землях. Одним з ефективних заходів зменшення вмісту шкідливих елементів у продукції є підбір культур, які поглинають незначну кількість радіонуклідів, і культур, які, навпаки, засвоюють їх з ґрунту у великих кілько-

стях. За дослідними даними, відносно мало поглинають важких металів зернові і багато – бобові (кнюшина, люцерна, горох, квасоля). Тому зелену масу бобових трав слід згодовувати дуже обережно, лише певним віковим групам тварин на відгодівлі, і не можна її згодовувати дійним коровам, птиці.

Зерно злакових культур нагромаджує мало важких металів (0,2 % маси врожаю). На забруднених радіонуклідами територіях доцільно вирощувати, передусім, зернові культури і виробляти свинину, м'ясо птиці та яйця. Поголів'я великої рогатої худоби на відгодівлі тут потрібно зменшувати, молоко переробляти на масло, сир, сметану, оскільки при його переробці важкі метали залишаються у сироватці. М'ясо худоби і свиней використовують згідно з існуючими щодо цього спеціальними вказівками.

Основні напрями оптимізації галузі тваринництва сільськогосподарських підприємств представлені на рис. 4.

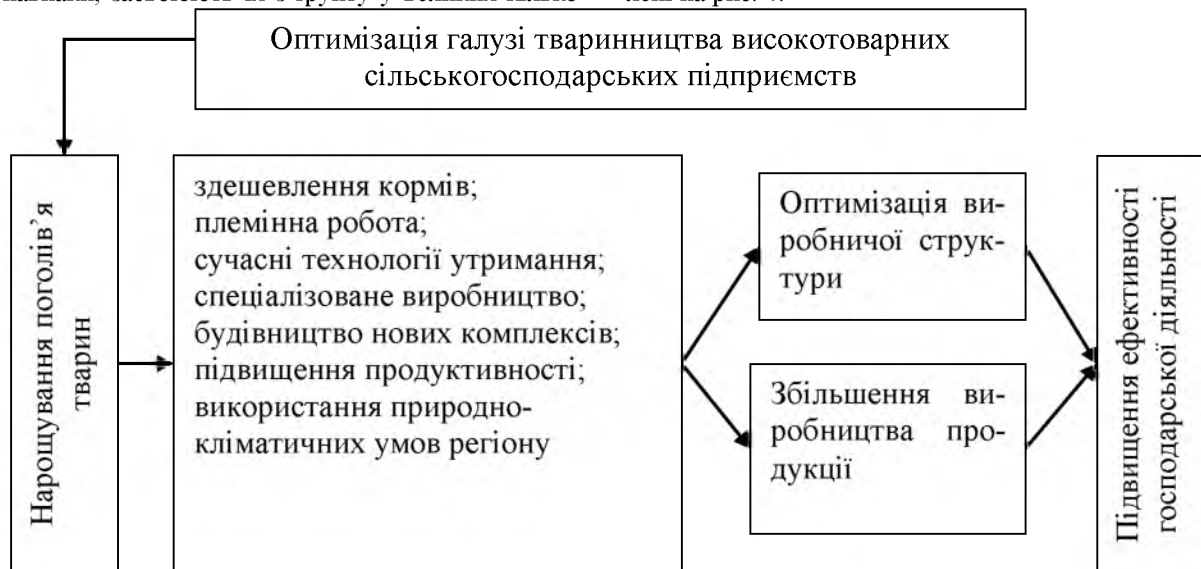

Рис. 4. Складові елементи механізму оптимізації виробничої структури сільськогосподарських підприємств

З метою стабілізації та подальшого відродження галузі тваринництва, особливо молочного та м'ясного скотарства, необхідно у сільгосп-підприємствах здійснити комплекс заходів із створення міцної кормової бази, передусім, за рахунок підвищення продуктивності природних сінокосів і пасовищ. Необхідно широко впроваджувати новітні технології у тваринництві.

Прикладом може стати модернізація доїльних залів. Завдяки використанню спеціальних пристроїв, молоко уникає контакту з оточуючим середовищем.

Отже ефективне використання виробничого потенціалу має включати в себе розробку чітких планів розвитку як галузей рослинництва так і тваринництва.

Висновки. На основі проведеного дослідження щодо управління виробничим потенціалом аграрних підприємств можна зробити наступні узагальнюючі висновки:

1. Виробничий потенціал підприємства являє

собою систему взаємопов'язаних елементів, які виконують різні функції у процесі забезпечення випуску продукції та досягнення інших цілей розвитку підприємства. А тому можна стверджувати, що йому притаманні всі риси, властиві будь-якій системі: цілісність, цілеспрямованість; складність; взаємозамінність, альтернативність його елементів; взаємозв'язок, взаємодія елементів виробничого потенціалу; самовідтворюваність; інноваційна сприйнятливість; гнучкість; соціально-економічні наслідки використання; історичні умови та особливості формування й використання; фізичне та моральне старіння.

2. «Всеукраїнський ННК» Вінницького національного аграрного університету створено для проведення наукових досліджень, апробації результатів наукових досліджень, проведення виробничої перевірки та впровадження наукових розробок у виробництво та іншої господарської діяльності. Наданий час ефективно працює проводиться наро-

щування та модернізація основних засобів, збільшується кількість працівників, земельних площ які обробляють власними силами, а також проводяться поглиблені наукові дослідження в тісній співпраці з ВНАУ, в тому числі в межах «Всеукраїнського ННК».

3. Виробничий потенціал державних підприємств що є в складі консорціуму використовується максимально ефективно. Постійно проводиться робота з покращенням використання земельних площ та підвищення ефективності використання виробничого потенціалу в тому числі за рахунок співпраці з Вінницьким національним аграрним університетом.

Основними шляхами підвищення ефективності використання виробничого потенціалу на нашу думку в сільському господарстві є: вирішення проблем прихованого безробіття, формування ринкового механізму, створення здорового макроекономічного середовища, розробка довгострокових програм зайнятості, розвиток і підтримка регіональних ринків праці, підтримка інновацій у сфері підприємництва, переорієнтація системи професійної підготовки та ін.

Удосконалення реорганізації управління фінансовими ресурсами аграрних підприємств слід розглядати як один із головних чинників підвищення ефективності його виробничо-господарської діяльності. Від цього залежить поліпшення позицій підприємства в конкурентній боротьбі, його стабільне функціонування та динамічний розвиток. Головна спрямованість реорганізації управління фінансовими ресурсами підприємства полягає в оптимізації використання ресурсів підприємства.

Для покращення показників науково-виробничої діяльності аграрних підприємств потрібно поглиблювати співпрацю в рамках «Всеукраїнського ННК» в сфері:

- здійснення фундаментальних наукових досліджень, організацію, проведення і координацію прикладних наукових досліджень у сфері агропромислового комплексу;

- проведення аналізу стану та визначення пріоритетних напрямів розвитку агропромислового комплексу;

- виробництво елітного насіння та насіння вищих репродукцій, садивного матеріалу сільськогосподарських культур, плеїнної продукції;

- збереження генотипів сільськогосподарських рослин і тварин, колекцій штамів корисних і патогенних мікроорганізмів;

- підготовка наукових кадрів вищої

кваліфікації.

Список літератури:

1. Підвальна О.Г., Герасименко Ю.В. Менеджмент (базовий курс): навчальний посібник. Вінниця. Вінницька друкарня «Консоль», 258 с.

2. Германюк Н.В. Особистість та авторитет керівника як важливий чинник ефективності управлінської діяльності. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2017. № 5. С. 61-70.

3. Германюк Н.В. Складники авторитету керівника та шляхи його забезпечення. Психологія і педагогіка на сучасному етапі розвитку наук: актуальні питання теорії і практики: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (16-17 грудня 2016 р., м. Одеса). Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2016. 120 с.

4. Калетнік Г. М., Шпикуляк О. Г., Пчелянська Г. О. Інститути інфраструктури та ціноутворення у розвитку аграрного ринку: регіональний аспект: монографія. Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2012. 324 с.

5. Кириленко І.Г. «Аграрна реформа: час соціальних пріоритетів». Економіка АПК. 2012. №3. С. 71-75.

6. Кубай О.Г., Марчик Є.К. Матеріально-технічне забезпечення аграрного виробництва. "Наукові підсумки 2018 року" : зб. матеріалів XXV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Вінниця, 17 груд. 2018 р.) Ч.2. Вінниця, 2018. С. 49-54.

7. Кузьмін О. Є. Методи оцінювання потенціалу розвитку підприємства. Економіка: проблеми теорії та практики. Дніпропетровськ. 2014. Вип. 207. С. 374-384.

8. Кулешова Т. В. Основы разработки стратегии развития производственного потенциала. Вестник ГТУ. 2014. Вып. 92. С. 119-122.

9. Кунцевич В. О. Поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства та його оцінка. Актуальні проблеми економіки. 2014. № 7 (37). С. 123-130.

10. Куценко А. В. Організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності підприємств: монографія. Полтава. РВВ ПУСКУ, 2014. 205 с.

11. Шпикуляк О.Г. Агрохімічне обслуговування сільськогосподарських підприємств як інноваційна детермінанта їх ефективності [Електронний ресурс] / О.Г. Шпикуляк // Ефективна економіка. 2012. № 4. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1076>